

# Мова речей

\* \* \*

Люблю речі. Це така довга і тиха любов, яка триває все усвідомлене життя. Мої спогади з дитинства — це сукеночки. Мамині, які вона одягала на роботу чи урочистості, мої, зазвичай дуже короткі, які мама прикрашала власноруч вишитими квіточками. Чужі, специфічного крою, з вирізаною дірочкою навколо пупчика, завбільшки з долоньку. Та то запам'яталась найбільше. Така, у жовті квіти з помаранчевими і рудими пелюстками.

Тоді ще не вміла сказати, що вона мені подобається чи що хочу таку саму. І тоді ж ще не вміла реагувати на емоції, котрі викликають у мене речі, які страшенно подобаються. Мені п'ять, і я просто вкусила свою однолітку в ту дірочку. Та верещала не своїм голосом. Я, збентежена і налякана, стою збоку. Збігаються всі. Мої, її батьки і навіть сусіди. Село ж все таки. Її впокоюють, мене сварять. Вимагають пояснення. А що я можу їм пояснити у свої п'ять? Що люблю речі нетипові, що вони більше про мене, ніж про ту дівчинку? Що в мене прокинулася заздрість і я з нею не впоралася? А чому в неї така сукеночка є, а в мене нема? І звідки беруться такі сукеночки, я теж спитати не вміла. Тож, зціпивши зубки, мовчу.

Коли моїй донечці було п'ять, в Україні з'явилися секондхенди. І це стало моєю любов'ю. Відтоді питань, де

живуть оригінальні речі, у мене не існувало. Завжди знаходила щось виняткове, навіть якщо речі були перебрані перекупками тричі. Так, відтоді подруга стала мене називати вітчизняною Джессікою Паркер. Я ж чулася собою, наскільки це можливо. А ще зауважила, що де б я не була, в якому місці, місті чи куточку країни, у таких магазинах віднаходила рівновагу. Це були мої рятівні островки, де все знайоме, зрозуміле і майже рідне.

Чаріті-шоп (Charity shop) — то моя окрема любов. Це така собі альтернатива моїм секондхендам, але з додаванням ідеї, смислу і серця. Це особливе місце. Це місце, де зупиняється час. Такий собі портал в інший вимір. Коли переступаю поріг такого магазину, час зупиняється. Для мене перестає існувати весь світ. Зникають люди, відчуття сьогодення з його клопотами. Зникають думки, що в моїй країні війна, що донька в перший день війни ухвалила рішення лишитися у своїй квартирі, вдома, що приготувати на вечерю і скільки булок потрібно купити на канапки для чоловіка до праці.

Коли зупиняється час, з'являється тиша. І в цій тиші поволеньки оживають голоси. Спочатку тихі і невиразні. Згодом усе чіткіші й чіткіші, аж складаються в окремі історії. Вже шість років, як волею випадку я опинилася в Англії. Якщо, звичайно, історію любові можна назвати випадком. З майбутнім чоловіком ми знайшлися на платформі для знайомств. Він жив на острові, про який я ні дня не мріяла. Але що ж, подумалося тоді, яка різниця, де писати тексти і малювати ілюстрації, головне — що кохана людина поруч.

Все виявилось зовсім не так, як я собі уявляла. Різниця була, і то суттєва. Я не врахувала безлічі моментів і деталей, які були в моєму житті автоматично налаштованими, тож вважала їх нормою. Покинула місце, де все було моїм. Друзі, близькі люди, мова, історія, їжа, повітря, звички, традиції, продукти. І опинилася в місці, де все чуже.

Люди, мова, історія, їжа, краєвиди. Як одержима, кинулася вчити мову, намагалася знайти відповідники продуктів, до яких звикла, читати історію. Марно.

За якийсь час відкрила для себе чаріті-шопи. І щось між нами клацнуло. Щось магічне і назавжди.

*18 червня 2024 року. День перший.*

Коло мене чотири чаріті-шопи і один на кшталт антикварного. Відвідування цих магазинів — частина моєї прогулянки до моря. Це, звичайно, коли в мене є трохи більше часу і бажання розвіятися. Це мої зупинки. Зупинки, де я стаю собою. Де я стаю мисливицею. Мисливицею за неймовірними історіями, які розповідають речі. За своїм шостим чуттям, яким майже непомильно виловлюю речі цінні. За собою, до якої звикла і за якою часом сумую.

Для походів у чаріті-шопи в мене є своя схема, навіть можна сказати, ритуал. До речі, мої трапези відбуваються за схожою схемою. Кинувши короткий погляд на ляду, вітрину, стіл чи тарілку, я одразу знаю, в якій почерговості їстиму страви. Навіть якщо страва одна, я чітко знаю, в якій послідовності накладатиму на ложку чи виделку інгредієнти чи з якого боку їстиму стейк або рибу. Це мій спосіб максимально насолодитися процесом, розтягнути задоволення і, обов'язково, залишити собі щось на кшталт «вишеньки на торті» для останнього акорду втіхи.

Чаріті-шоп від організації, яка опікується бездомними тваринами, останній у моєму маршруті. Так, саме він і є тією «вишенькою на торті». І так, тут найчастіше купую особливі речі, як-от кашмірові светри на ґудзики чи антикварні тарілки початку століття.

Нині в попередніх магазинах нічого не купила. Моя друга натура мінімаліста часом таки перемагає. На стійці біля прилавка — а це ніскілечки не таємниця, що саме

в таких місцях розвішують найкращі речі, — моє треноване око вихопило темно-гранатовий колір. Авжеж, колір має значення. Беру до рук маринарку.<sup>1</sup> Перше, що бачу — Armani. Що ж, цікаво, цікаво. О, розмір М. Мій. Ну а далі вже все злагоджено і віртуозніше від будь-якої балерини на сцені. Йду з маринаркою до люстра. Знімаю свою куртку, а це, зауважте, червень. Міряю. Поправляю цицьки, бо віднедавна перестала носити станики і все, що може стискати, а маринарка з виточками, будь вони неладні. Сидить як влите. На темно-синьому — великі горохи темно-червоного кольору і фуксії. У голові вже складаються десятки варіацій композицій.

— О, він вам ідеально пасує, — дівчина з-за ляди до мене і одразу до своєї колеги на залі, — а глянь-но, як тій пані гарно в тому піджаку.

— Справді! — відповідає та. Вішає останню річ. Підходить до мене і оглядає зі всіх боків. — Справді дуже гарно і вам личить.

А мені більшого й не треба. Я вже знімаю з вішака вечірню сукенку фіолетового кольору, яку запримітила ще на вході. Щось між фуксією і червоним. Притуляю до себе, зверху прикриваю полою маринарки. Є. Пасує ідеально. Ті дві охають від захоплення.

— Добре око! — каже та, що поруч.

— Дякую, я це люблю, — відказую. І чисто імпульсивно видаю: — Коли хочете, то можу й вам такі композиції створювати.

— Так? — дивиться з недовірою.

— Якщо вам потрібен волонтер, то я готова!

— Так, так, — закивали головами обидві. — Дуже потрібен. Коли ти зможеш почати? — та, що ближче до мене.

— Тобі пощастило. Луї — менеджер цього магазину, — підморгує мені та, що за лядою.

---

<sup>1</sup> Жакет, піджак (діал.).

— А коли потрібно? — я все ще не вірю, що це відбувається. Давно мрію сюди потрапити волонтером, але ніяк не наважувалась це озвучити.

— Прийдеш у понеділок на 10:00?

— Так, авжеж! Дякую, дуже вам дякую. Я така щаслива! — це весь набір доступних мені слів, якими намагаюся виразити радість. Трохи впріла від надлишку емоцій, аж окуляри запотіли.

— Тоді до понеділка! — Луї, мій новоспечений шеф, чи пак шефіня.

Мрії здатні здійснюватися. Мені дали повну свободу робити все на свій розсуд. Коли хочу і скільки хочу. Лишалося те «коли і скільки» описати цифрами, і все. Вибрала понеділки та вівторки з 12:00 до 16:00.

*Покупка дня:*

Жіночий піджак Armani, 100% шовк, розмір М — 10 фунтів.

*Тиждень перший,*

*17 червня 2024 року, понеділок.*

Не пам'ятаю, коли востаннє виходила до праці на певну годину. Це було дуже давно. Так давно, що, здається, в іншому житті. Дуже сподіваюся, що це буде схоже до їзди на ровері. Раз навчився і вже не забудеш. Перші хвилини після перерви — невпевненість, але ось, за тим поворотом, тіло раптом згадує все, і ти вже мчиш звивистою вулицею. Насолоджуєшся тим, як ноги самі крутять педалі, а вітер бавиться і плутається у волоссі. Так, можливо, відбувається, коли йдеться про чуже тіло. Моє ж тіло оголосило бунт.

Мій одяг адаптований під мій стиль життя. Максимум домашнього одягу. Кілька речей на звичний вихід

# Шікаво ж

\* \* \*

М'яке світло просочується крізь повіки. Повільно. Дуже повільно. Схоже на стан, коли приходиш до тями на лікарнянім ліжку. Після довгої операції. Після порядної дози знеболення, яке час до часу тобі додають і додають, бо ти, попри всі розрахунки й очікування, вибуджуєшся. Що з тобою не так? Чому ти не така, як інші? Чи схоже на винурювання з морської глибини на поверхню після годинної прогулянки межи коралами, водоростями, рибами і розмаїтою живністю, якої на дні більше, ніж сподіваєшся. Вибір належить до тебе.

Ксенька обирає море. Слухає, як тіло починає коливатися в ритм із хвилями. Так, коли тіло відпустити, то воно колишеться. Гойдається. Гойда-гойд. Гойда-гойда-гойда, гойда-да-да. Обережно просовує руки під ковдру. Вхопити б його обома руками — най би тут не вихитувалось. Ич, яке зрадливе.

Натомість ховає руки під сідниці — гріє. Слухає долонями вагу свого тіла, тепло шкіри, м'якість, яка розчулює. Ну все, досить. Терпеливістю Ксенька особливо не вирізняється. Навпомацки виймає з шухлядки при ліжку забавку. Навпомацки вмикає. Навпомацки слинить пальці. Іграшка з пожадністю зголоднілого звіра всмоктується

в найбільш потаємне місце. У його епіцентр. Ксенька контролює силу звіра. Ну хоч щось.

Звір муркоче. Стишено, рівно, в одному ритмі. Ксенька слухає. Тілом. Слухає, як народжується бажання. Як воно росте, рветься на волю. Перемикає. Знову. Знову. Більше сили, більше... О, так, воно. Перебирає в голові історії, які за білого дня нікому б не оповіла. Ні, не ця. І не ця. Ох. Так. Глибоко дихає. Ще глибше. Все стається так швидко, що жодна історія не знадобилася. Так навіть краще.

\* \* \*

Темно-гранатові контури сміливо окреслюють новий рисунок. Ксенька стишилась, сповільнилася. Навіть серце б'ється по-особливому — тік-так, тік-так. Як старий годинник у бабчиній хаті на селі. Кругом усе вирує, несеться, а йому байдуже — скрупульозно і ритмічно відміряє час. Рука сама малює лінії. Нерівномірні. Деколи тонкі, деколи надтонкі, деколи грубші, геть широкі. Живі. Лінії поєднуються, розходяться, знаходять одна на одну. Як стежки з дитинства. Як тоді, коли віриш, що он за тим кущем чи могутнім деревом відкриється перехід у таємні, приховані від інших світи. Як траєкторії польоту наляканої зграйки горобців. Ксенька переконана, що коли їх з'єднати, утвориться дивовижний образ. Кожен раз інший. Кожен раз несподівано новий. Символічний. Доленосний.

Тепер малює швидко. Лише пензель, полотно і фарба. Іншого нема. Інших нема. Для Ксеньки це — новий стан. Новий досвід. Хапається за нього чіпко. Як сонечко, що мандрує стебелинкою високої трави догори ногами, ігноруючи закон тяжіння. Як щойно народжене лоша. Ніжки тонкі, колінні суглоби непропорційно великі, тільки надто громіздке. Хитається, наче п'яне. От-от впаде. Ксенька затримує дихання, як тоді, у тирі, коли стріляла з гвинтівки. Дуже вже хотілося пачку цигарок, яка була на кону, а вони з подругою, студентки, без копійки в кишенях.

Точніше, кілька копійок було, якраз на одну серію пострілів. Не дихає. Наче боїться схибити. Наче боїться, що голос, чи то пак чуття, за яким йде рука з пензлем, зникне, урветься. Лоша не втримає рівноваги, гепнеться. Ксенька разом з ним. Так і лишиться лежати. Сама. З нічим. Як тоді. Як досі.

Час до часу таки вдихає. Зупиняється, схиляє голову то в один, то в інший бік. Як пташка. Сорока? Голуб? Горобець? Готова вхопити крихту і поживитися. Готова в будь-яку мить злетіти, втекти. Лишитися ні з чим, але живою. Що значить живою?

Придивляється. Наче до чужого. Наче то не вона малює, а хтось інший. Дрібно тремтить. Майже непомітно. Що з того вийде? Що цього разу? Ксенька змінила тактику. Ксенька знайшла собі ютубера і тепер слухає, що він каже. Точніше, не вона його знайшла, а він її. Сама б напевно його не шукала. Не було причин. Ксеньчине життя безтурботне. Дуже безтурботне. До цього. Тоді, в неті, шукала села в Туреччині, де тчуть килими. Еге ж. Ксенька мліє від килимів ручної роботи. Уста розтягуються в усмішці, а серце починає частіше битися. Капці самі злітають з ніг. Стопам млосно від самої думки про можливість торкнутися вовни, а ще краще — шовку. Хтось зі знайомих сказав, що коли поїхати в глибину країни, в гори, то можна купити такий килим у кілька раз дешевше. Не те щоб вона не могла купити його за повною вартістю. Могла. Але вважала, що значно приємніше, коли є okazія. А заодно можна побачити сам процес. Процес створення чогось особливого завжди Ксеньку заворожував. Це — окреме задоволення. Як там кажуть, можна безконечно дивитися на три речі: як горить вогонь, як тече вода і на людину, яка створює щось прекрасне. Це, власне, воно.

Інформації, куди податися по килими, не знайшла. Зате знайшла ютубера, про існування якого не відала ні